

ЛОЗА Олександр

*начальник служби забезпечення навчально - тренувальними засобами
секції підготовки військової частини 3027 НГУ, підполковник*

УСПІШНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ОЗБРОЄННЯ КРАЇН НАТО ПІД ЧАС УКРАЇНО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну у лютому 2022 року стало критичним випробуванням не лише для Збройних сил України, але й для систем міжнародної безпеки та військово-технічної співпраці з країнами НАТО. Саме у цей період держави Альянсу надали Україні безпрецедентний обсяг оборонної допомоги, що стало основою трансформації українських оборонних спроможностей. Успішне застосування озброєнь країн НАТО вплинуло на тактичну, оперативну та стратегічну динаміку війни, забезпечивши Україні здатність стримувати російські наступи, відновлювати контроль над окупованими територіями та захищати критичну інфраструктуру.

Одним із ключових прикладів ефективності озброєнь НАТО стали реактивні системи залпового вогню M142 HIMARS. Їх використання дозволило здійснювати високоточні удари по тилових логістичних вузлах російського угруповання, зокрема складах боєприпасів, командних пунктах та системах забезпечення. Уже влітку 2022 року HIMARS змінили темп бойових дій, сприяючи дезорганізації російських сил і створюючи передумови для успішних контрнаступальних дій, зокрема в Херсонській та Харківській операціях.

Водночас важливу роль відіграли системи протиповітряної оборони країн НАТО, серед яких Patriot, IRIS-T, NASAMS та інші. Сучасні системи ППО зуміли суттєво зменшити втрати від ракетних та дронів атак, забезпечити більшу стійкість критичної інфраструктури та підвищити загальний рівень безпеки великих міст. Ефективність Patriot проявилася у здатності перехоплювати російські ракети «Кинжал», які до 2023 року вважалися «невразливими».

Не менш значущою стала передача артилерійських систем західного зразка, таких як M109, PzH 2000, CAESAR, Krab. Вони продемонстрували вищу точність, дальність та ресурс порівняно з радянською артилерією. У поєднанні зі снарядами з GPS-наведенням артилерія НАТО підвищила якість контрбатареїної боротьби та дозволила ефективніше руйнувати російські ланцюги постачання.

Окремим фактором успіху стала інтеграція засобів розвідки, зв'язку та управління. Країни НАТО надали Україні сучасні радары, засоби РЕБ, системи супутникової розвідки, захищені канали зв'язку, що забезпечило якісно новий рівень ситуаційної обізнаності. Синергія передового озброєння та даних розвідки стала однією з причин точкових ударів по російських складах боєприпасів у глибині тимчасово окупованих територій.

Успішність застосування озброєнь НАТО була б неможливою без відповідної організації підготовки українських військовослужбовців. Навчальні місії у Польщі, Великій Британії, Німеччині та США дозволили українським фахівцям опанувати нові системи в максимально стислі терміни. Важливими залишаються й логістичні механізми: ремонтні хаби в Європі, стабільне постачання боєприпасів, забезпечення сервісного обслуговування та модернізації техніки.

Разом з тим досвід продемонстрував і низку викликів: брак уніфікованих стандартів між різними моделями, обмеження на використання західної зброї по території РФ, обсяг виробництва боєприпасів та тривалі цикли доставки. Попри це, Україна та партнери НАТО розпочали програми спільного виробництва боєприпасів, ППО та високотехнологічних систем, що закладає основу довгострокової оборонної стійкості.